

”Lisää yhteistyötä alueiden parhaaksi” Yliopistokeskusten arviointi: vahvuudet ja kehittämiskohteet

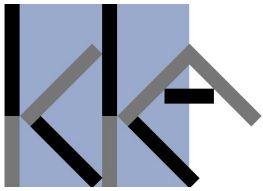
Riitta Pyykkö

Professori, puheenjohtaja

Korkeakoulujen arviointineuvosto

Yliopistokeskusseminaari

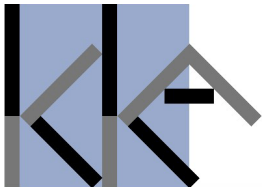
Pori 7.10.2009

Kehittävä arviointi

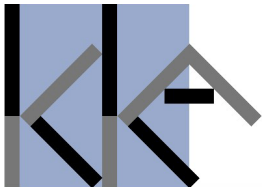
KKA:n toiminnan lähtökohtana

- Korkeakoulujen arviointineuvoston tehtävänä on avustaa ja tukea korkeakouluja niiden kehittäessä toimintaansa
- Tämä tapahtuu tuottamalla arviointitietoa, jota korkeakoulut voivat käyttää hyväkseen
- Tavoitteena on myös välittää arvioinneissa esiin tulleita hyviä käytäntöjä eli kehittää yksittäisten arviointien kautta suomalaista korkeakoulutusta kokonaisuudessaan
- **Vastuu arviointitiedon hyödyntämisestä on aina korkeakouluilla itsellään**

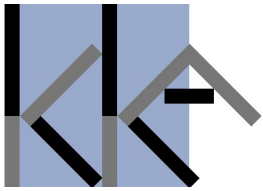
KKA:n arviointityypit

- Korkeakoulukohtaiset arvioinnit (tällä hetkellä = laadunvarmistusjärjestelmien auditoinnit)
- Laatuysikköarvioinnit
- Koulutusala-arvioinnit
- Korkeakoulupoliittiset ja muut teema-arvioinnit
- (akkreditointityyppiset arvioinnit, kuten erikoistumisopintojen akkreditointi)

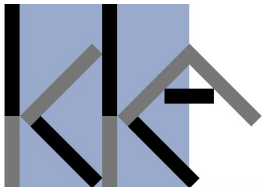
Yliopistokeskusten arvioinnin lähtökohdat

- Koulutuspoliittinen teema-arviointi opetusministeriön toimeksiannosta
- Tavoitteena tiedon tuottaminen yliopistokeskusten kehittämiseen
- Keskukset keskenään hyvin erilaisia (eri tavoin syntyneitä, rahoitettuja, organisoituja ja profiloituneita)
- Arvioinnin kohteiksi yliopistokeskusten:
 - toimintaympäristö
 - koulutus
 - tutkimus ja kehittämistyö
 - yhteistyö ja työnjako
 - rahoitus ja alueellinen vaikuttavuus

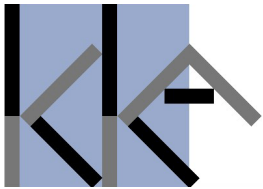
Arvioinnin toteutus

- Suunnitteluryhmä > projektisuunnitelma
- Arviointiryhmä
- Aineisto:
 - yliopistokeskuksia koskevat dokumentit ja pyydetyt lisäaineistot
 - yliopistokeskusten itsearviointit
 - kyselyt emoyliopistojen rehtoreille ja ylioppilaskunnille sekä yo-keskusten opiskelijoille
- Arviointivierailut haastatteluineen
- Arviointiraportti ja päätösseminaari
- (Seuranta-arviointi noin kolmen vuoden kuluttua)

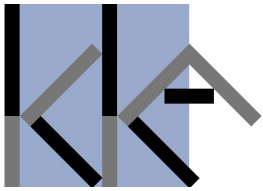
Yliopistokeskusten vahvuuksia

- Merkittävä alueellinen lisäarvo < perustettiin aluekehityksen edistämiseksi
- Reagointinopeus, mahdollisuus vastata muuttuviin tarpeisiin
- Yhteistyö sidosryhmien kanssa: sijaintikaupungit ja -alueet samoin kuin avainhenkilöt sitoutuneita, innostus ja tarmokkuus näkyvät
- Panos aikuiskoulutuksen kehittämisessä tärkeä > alueen koulutustaso noussut, johtanut usein myös tutkintojen suorittamiseen
- Tutkimus- ja kehitystoiminnasta hyötyä alueen toimijoille
- Innovatiivisia ratkaisuja (esimerkiksi rajallisten henkilöresurssien tuomien ongelmien ratkaisemiseksi)

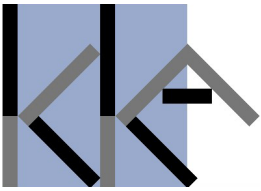
Keskeisiä suosituksia

- Tieteellisten julkaisujen määrä melko vähäinen > tutkijakoulutuksen saaneen henkilökunnan osuutta lisättävä > harvempia mutta suurempia tutkimusryhmiä
- Tutkimuksessa (ja muussakin toiminnassa) lisää yhteistyötä alueen muiden toimijoiden (ammattikorkeakoulut, tutkimuslaitokset) kanssa
- Laadukkaalle tutkimukselle myös ulkoista rahoitusta
- Kansainvälistymistä vahvistettava
- Myös koulutustarjonnan profilointi eduksi
- Säännöllisin väliajoin toistettavat ja keskusten omiin vahvuuksiin nojaavat maisteriohjelmat < keskusten tarjonnan kapeus ei tue kandidaattikoulutusta
- Keskusten sisäisten yhteistyömahdollisuuksien ja emoyliopistoyhteistyön täysi hyödyntäminen
- Rahoitusperiaatteet saatava selkeämmiksi ja läpinäkyvämmiksi, edellyttävät tilastoinnin kehittämistä

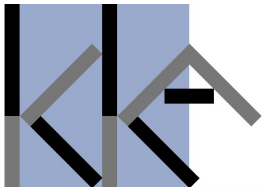
Suosituksista soveltamiseen

- Vastuu koulutuksen laadusta on korkeakouluilla ja siten myös yliopistokeskuksilla itsellään
- Asema ei helppo:
 - kriittinen massa tutkimuksen kehittämisen kannalta pieni > yhteistyön merkitys erityisen suuri
 - rahoitus monista lähteistä; rahoituksen saatavuus ohjannut myös keskusten tuloa paikkakunnalle
 - korkeakoululaitoksen rakenteellisen kehittämisen vaikutukset?
 - alueellinen tehtävä vs. tutkimus ja koulutus
 - sisäisen ja alueellisen yhteistyön vahvistaminen vs. kiinteät suhteet emoyliopistoihin (esim. kk-sektorien välinen liikkuvuus?)
 - > kaikille osapuolille saatava lisäarvoa

Ajankohtaista korkeakoulutuksessa ja sen arvioinnissa kansainvälisesti

- Euroopan laadunvarmistusrakenteiden voimakas kasvu
> monimuotoisuus ja (korkeakoulujen) autonomisuus vs. yhteiset linjaukset (ESG)
- Useat arviointityypit: auditoinnit - akkreditoinnit - ”laatuleimat” - rankingit (tai benchmarking)?
- Kv-verkostot: yhteistyötä vai rintamia?
- Eurooppalainen arviointiorganisaatioiden rekisteri, sen todellinen merkitys jatkossa?
- Kansalliset vs. kansainväliset arvioinnit, kysyntä ja tarjonta, Suomessa ja kansainvälisesti
- Vuoropuhelu ja luottamus ”triangelissa” ministeriöt - korkeakoulut - laadunvarmistusorganisaatiot
- Eurooppalaisen yhteistyön ”ulkoinen dimensio”: ei pidä unohtaa muuta maailmaa

Osaamisperusteisen ajattelun vahvistuminen: mahdollisuus yliopistokeskuksille?

- Elinikäinen/jatkuva oppiminen keskeiseksi, koulutuksen ja työn vuorottelu
 - > sidosryhmävuoropuhelun voimistuminen
- Huomio osaamiseen
 - tutkintojen ja niiden osien oppimistulosten kuvaaminen
 - tutkintojen viitekehykset
 - työllistyvyyden, osaamistarpeisiin vastaamisen korostaminen
 - liikkuvuuden korostaminen
 - aiemman osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen
 - OECD:n AHELO
- > arvioinnissakin painotus siirtymässä toiminnoista ja prosesseista oppimistuloksiin?